

Hung. Monitoring, 16.5.89. (Kossuth Rádió, Esti Magazin, 18.30 h)

- A világpolitika után hazai beszámoló. Az Országos Tervhivatal új elnöke sajtótájékoztatóján számolt be a kormány hároméves csomagtervéről, egyebek mellett nem modnanak le az energiaárak 20%-os emeléséről. Ez pedig a holnapi KORMÁNY-SZOT találkozón komoly feszültséget teremthet. Természetesen a SZOT is állást foglalt a holnapi tárgyalások ügyében. De először hallgassák meg Orosz József beszámolóját.

- KEMENES ERNŐ prognózia szerint a kormány csomagterve nem fog kiváltani sem országos, sem pedig helyi elégedetlenségi hullámot. Az Országos Tervhivatal elnöke ezt annak ellenére is állítja, hogy a kormány a korábbiaknál sokkal erőteljesebben kezdeményezi a veszteséges vállalatok felszámolását, ami munkahelyek elvesztését is jelenti. KEMENES ERNŐ nem véletlenül mondta a kezdeményező kifejezést, mert a kormány kezében ezenkívül nincs más eszköz. Ugyanis a veszteséges vállalatok felszámolása, a kereskedelmi bankok, az adóhivatalé és a Társadalombiztosítási főigazgatóság dolga. Egyébként Magyarországon 15-20 vállalat termeli a veszteségek 80%-át.

Sürgősen javítani kell a költségvetés hiányán is. Véleménye szerint a tervezett 20 milliárd forint nem tartható. Egyes becslések szerint ez az összeg év végére elérheti az 50-60 milliárdot is, ha a kormány nem avatkozik közbe. A költségvetési pozíció javításának terheit nem a lakosságra és nem a gazdálkodókra hárítják át, hanem a kormányzat olyannal próbálkozik, amely ezidáig idegen volt saját gyakorlatuktól, nem fiskálisként fog viselkedni, ellenkezőleg, vállalkozás élénkítési programba kezd. Az induló kis- és középvállalkozásokat a tulajdonformáktól függetlenül előnyben részesíti. A reprivatizációs intézkedések sorában a kormányzat hitelt ad a vállalkozóknak. Mintegy 8 milliárd forinttal csökkentik állami kiadásokat, ezen belül a védelmi kiadásokat. Olyannyira, hogy a támogatáscsökkentés következtében a belügyi szolgálat működésében eléri a kritikus szintet. Ha nem is jelentősen, de csökkentik az államigazgatási és a társadalmi szervezetek állami támogatását is. A munkásőrség 150 millióval, míg az MSZMP 300 millióval kap kevesebbet. Ezek egyelőre még csak tervek.

Az Országos Tervhivatal főnöke egy kérdésre válaszolva cáfolta, hogy idén újabb forint leértékeléseken gondolkodnának. Ilyen irányú követelése a Nemzetközi Valutaalapnak sincs. Azonban nem zárta ki annak a lehetőségét, ha a tervezettől eltérően alakulnának a folyamatok, akkor a kormány mégis csak a forint leértékeléshez folyamodik. A kormány kitart az energia árak 20 %-os emelése mellett. Ezenkívül az inflációt jelentősen befolyásoló áremelekedésről nem beszélt. Pusztán annyit mondott, hogy a kudarcba fulladt autópálya használati díj bevezetése után úgynevezett benzinár kiigazításról - ezt szó szerint idéztem - gondolkodznak. És arra a kérdésre, hogy ez benzinár emelést jelent-e azt mondta, nem tudok mondani sem határozott igent,

sem határozott nemet.

A holnapi SZOT-kormány találkozón a szaktanács tárgyaló csoportja a tervezett áremelések elhalasztását és a beígértet meghaladó árszínvonal emelkedés ellentételezését fogja kérni. A nyugdíj és a családi pótlék emelésének mértékét a szakszervezetek az árak alakulásától teszik függővé. A SZOT elnöksége mai ülésén úgy vélte, hogy a kormány képviselőivel folytatandó holnapi megbeszélés után valószínűleg újabb tárgyalási fordulóra is szükség lesz, mert egyelőre még nem ismert a minisztertanács gazdasági csomagtervének minden részlete. Így az sem, milyen szociál- és társadalompolitikai elképzelései vannak a kormánynak.

A Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája azt szeretné, ha képviselői ott lehetnének a SZOT és a kormány holnapi tanácskozásán. Eddig meghívást nem kaptak. Ezt kifogásolják is az országos sajtószolgálathoz eljuttatott közleményükben. Ugyanakkor javasolják, hogy a minisztertanács és a szakszervezetek megbeszélésén a demokráciára való átmenet gazdasági problémáit vitassák meg.

(Hírvilág, 22 h)

A benzinárak emelését is tartalmazza a kormány még formálódó pénzügyi csomagterve, amely a hónap végén kerül az országgyűlés elé. Ez derült ki a pénzügyminisztériumi állatitkár szavaiból a Baranya megyei képviselőcsoport ülésén. MADARASI ATTILA ugyanakkor közölte, hogy csak ez az egy intézkedés érinti a lakosságot. A kormány csomagtervéről az Országos Tervhivatal élére nemrég kinevezett KEMENES ERNŐ Budapesten újságíróknak azt mondta, hogy a költségvetési hiány csökkentése érdekében mérséklék, méghozzá kb. 7-8 milliárd forinttal a védelmi kiadásokat és az államigazgatás költségeit. Szó van a társadalmi szervezetek, így az MSZMP támogatásának csökkentéséről is. A holnapi SZOT-kormány találkozón a tervezett áremelések elhalasztását és a beígértet meghaladó árszínvonal emelkedés ellentételezését fogja kérni a szaktanács tárgyaló küldöttsége. A nyugdíj és a családi pótlék emelésének mértékét az árak alakulásától teszik függővé. A SZOT elnökségi ülésével egyidőben a Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája sajnálkozását fejezte ki amiatt, hogy képviselőit nem hívták meg a szaktanács és a kormány szerdai megbeszéléseire.

Hung. Monitoring, 17.5.89. (Déli Krónika, 12.00 h)

- Itthon is fontos találkozóra készülődnek, de remélem erre sor is kerül, műsorunk, után mintegy fél órával. A szakszervezetek országos tanácsának küldöttsége a kormány szakértőivel tárgyal. A tét az, hogy meg tudnak-e egyezni a tömegeket érintő intézkedésekben. Szerkesztőnk a két szóvivőt kérdezte telefonon. A kormány részéről Marosán Györgyöt, a SZOT-ból pedig Bálint Attilát hallják.

- Kíváncsian várom MAROSÁN György kormányzóvivő véleményét arról, hogy milyen megfontolások alapján és milyen csomaggal ül le rövidesen a SZOT-tal való tárgyalásra.

- MAROSÁN: A kormány a hónap végén a parlament elé bocsát egy csomagtervet, amely - sokan úgy fogalmazzák - egy válságmenedzselő terv, amely a költségvetési egyensúly helyreállítására szolgál. Ez nagyon behatárolja a kormány mozgásterét, csak azért érdekes, mert annak ellenére, hogy az intézkedéssel további terhet a lakosságra nem kíván terhelni, feltétlenül szükséges azon gondolkodni, hogy a nagyon nehéz helyzetbe kerülő rétegeket milyen kompenzációval lehet a lehetséges mértékig tehermentesíteni. Ez az egyik.

- Ez szociálpolitika - gondolom.

- Ez szociálpolitika, pontosan. Na most éppen a csomagtervből következik, hogy a kormány nem vállalkozhat egy offenzív szociálpolitikára, ami minden területen előrelép, ki kell választania a sok-sok égető probléma közül, gond közül azt a területet, azokat a rétegeket, ahol a legégetőbbek a gondok. A kormány úgy látja, hogy ez két ilyen terület, két ilyen réteg, mindenképpen a nyugdíjasok meghatározott rétegei és akik idetartoznak még, ugye a nyugdíjrendszer által magában foglalt szociális juttatások, a másik pedig, mondjuk így, azok a rétegek, akik a tanácsok szociális szolgáltatásaira szorulnak rá. Tehát ezen a területen a kormánynak nyilván központi eszközökből további forrásokat kell bocsátani, ez a jelenlegi helyzet. A másik amit tekintetbe kell venni, akorábbi megállapodás. A múlt év végén a SZOT-kormány találkozó eredményeképpen a terv előtt feltételeztünk egy bizonyos árszínvonal növekedést, ehhez illesztettünk egy szociálpolitikai csomagtervet. Ma már látjuk, hogy az árszínvonal növekedés az év egészére nézve nagyobb lesz, mint terveztük. Természetes ezért, és a kormány ezt már korábban kezdeményezte, hogy bizonyos kompenzációk kérdésében le kell ülni a SZOT-tal tárgyalni, ezek a tárgyalások folynak majd délután.

- Mit tartalmaz e pillanatban a szakszervezetek tárgyalási csomagja? - Bálint Attila szóvivő.

- A szakszervezetek az áremelések elhalasztásában és szociálpolitikai ellentételezésben érdekeltek, ugyanis teljesen természetes, hogyha alacsonyabb szinten sikerül tartani az áremeléseket, mint ahogy azt a kormány már nyilvánosságra hozott és az energiáakra vonatkozó törekvései jelzik, akkor ehhez egy kisebb mértékű szociálpolitikai ellentételezésnek kell társulnia.

- Mi most ismertük meg nemrég a kormány gazdasági csomagját, a hároméves csomagtervet, önök mennyire ismerik ezt?

- Mi várjuk azt, hogy megismerhessük, akár a mai tárgyaláson is részben a kormány csomagtervét és ehhez valamiféle álláspontot is kialakíthassunk, mert úgy gondolom, hogy egy pénzügyi-gazdasági szemlélettel megalkotott csomagtervről önmagában hiábavaló tárgyalni, ha nincs mellette az, hogy mondjuk a foglalkoztatáspolitikában, a szociálpolitikában és a társadalompolitikában mit tervez a kormány.

Ha ezt meg tudja mondani, akkor vélhetően számíthat, ha nagy támogatásra nem is, arra mindenesetre, hogy tudomásul veszik a szándékokat és törekvéseket.

- Akkor viszont elképzelhető, hogy mégsem lesz megegyezés a mai tanácskozáson. Mi lehet ennek a következménye?

- Én nem zárnék ki akár egy újabb tárgyalási fordulót sem, hiszen meg kell ismernünk a csomagtervet és annak ismeretében, annak birtokában kell kialakítani az idei évre vonatkozó álláspontokat, szakszervezeti álláspontokat, illetve azt, hogy hol van a teherviselésnek az a határa, amely még nem teszi a munkavállalókra rakódó terheket elviselhetetlenné.

- A sztrájk szóba kerülhet?

- Én azt hiszem, hogy a sztrájkot, mint az érdekérvényesítés végső eszközét szabadna csak emlegetni.

(Tizenhat óra)

- Csaknem három órája tart már a szakszervezetek székházában a SZOT-kormány találkozó. A dolog természeténél fogva B. Király Györgyi és Bánkuti Gábor még csak a javaslatokról tud beszámolni.

- Megkezdődtek a SZOT és a kormány tárgyalásai. 13 óra 16 perckor, tehát egy kis késéssel nyitotta meg a házigazda szerepében az eszmecserét NAGY Sándor a SZOT főtitkára.

- Kifejezte reményét, hogy kompromisszumos megállapodással kelnek fel az asztaltól. Ebben annál is inkább bízik, mert a kormány előzőleg megteremtette ennek feltételeit. A következő téma az lesz, hogy az infláció mértékéhez igazítva, milyen szociálpolitikai intézkedéseket hozzanak erre az esztendőre. A szakszervezetek abban érdekeltek, hogy a szociálpolitikai intézkedések a legkisebb mértékű infláció mellett valósuljanak meg.

- NÉMETH Miklós miniszterelnök rövid beszédében hangsúlyozta, hogy a kormány célja az ország működőképességének fenntartása, az egyensúly biztosítása. A találkozó egyhetes halasztása elég időt adott arra, hogy a kormány alaposan átgondolja a maga csomagtervét. Így ő is bízik a kompromisszumban, amit szívesen vállal.

- A csomagterv az ország kritikus helyzetéből indul ki. Főbb elvei, hogy a hozandó intézkedések a lehető legkisebb mértékben terheljék a lakosságot és elsősorban a köz- és közigazgatási kiadásokat csökkentésük, ideértve a katonai kiadások lefaragását. Lesznek olyan ágazatok, ahol csak 3 %-ot csökkentenék, míg másutt 17-20 %-ot. Kifejtette azt is, hogy az ország valós helyzetét a nyilvánosság elé kell tárni. Mert csak így a legőszintebben lehet eljutni bármilyen közmegegyezéshez. Végül a miniszterelnök közölte, a kormány elismerve a szakszervezetek pluralitását, az alternatív szakszervezetekkel is hajlandó tárgyalni ugyanezekről a kérdésekről.

(Esti Magazin)

- Most kaptuk a hírt, hogy megkezdődött a sajtótájékoztató a SZOT-kormány találkozó után. Bánkuti Gábor jelentkezését várom:

- Elnézést kérek, nem kezdődött sajtótájékoztató, a SZOT és a kormány találkozója folytatódik, éppen szünet van, de kijött BÉKESI László pénzügyminiszter és SÁNDOR László a SZOT titkára. Hol tartanak, miben sikerült megegyezniük?

- (Békesi) Néhány lényeges kérdésben a SzOT és a kormány megállapodott. A legfontosabbak, a kormány által parlament elé terjesztendő költségvetés szanálási csomagterv keretében egy 6.6 milliárd forintos szociálpolitikai csomag végrehajtására fog ebben az esztendőben sor kerülni. Ebben 4 milliárd forint a nyugdíjasok, 1.5 milliárd forint a gyermeknevelő családok, fél milliárd forint a bérek, és 600 millió forint a tanácsok szociálpolitikai keretét fogja növelni.

- Árak?

- Az árakban is megállapodás született. Arról, hogy az eredetileg tervezett víz-csatornadíj és lakbér emelést a SzOT javaslatára a kormány ebben az évben nem hajtja végre. Az energia áremelést azonban az eredeti terveknel kisebb mértékben és valamivel később, június 1- el végrehajtja.

- Mi az, amit nem sikerült tervéből megvalósítani a SzOT-nak?

- (Sándor) Hát mi szeretnénk volna az érintkezéseket elhalasztani.

Sajnos, ez csak részlegesen sikerült. És azt se akarom véka alá rejteni, hogy a kompenzációs csomagtervünk nagyobb értékeket tartalmazott, mint amit végül is a kompromisszumok keretében elfogadtunk. Nagyon távolról indultunk, nagyon nagy különbségek voltak a tárgyaló delegációk álláspontjában. Végül is úgy gondolom, hogy valahol a középúton sikerült kompromisszumokat kötni.

- Végül is a kompromisszum megszületett és most a tárgyalás arról folyik tovább - hogy

- (Békesi) Még vannak részkérdések, a már elfogadott megállapodásokon túl, amelyekben eddig még nem állapodtunk meg. Tehát nem fejeződött be e pillanatban ez a tárgyalás.

- A tárgyalás befejezése után várható-e újabb tárgyalás, újabb forduló a SzOT és a kormány között?

- Igen, a megállapodások között az is szerepel, hogy nagyon rövid időn belül az Országos Érdekegyeztető Tanácsot összehívjuk, hiszen jónéhány kérdésben, bár a SzOT és a kormány vezetése egyetért, a munkaadók képviselőivel is még konzultációkat kell folytatni.

- Köszönjük, nem tartjuk fel Önöket tovább, hiszen várnak a sajtó képviselői a részletesebb tájékoztatásra.

- Köszönöm szépen Bánkúti Gábornak és B. Király Györgyinek azt a kis rövid interjút, amelyet a SzOT-kormány találkozó szünetében Békesi László pénzügyminiszterrel, illetve Sándor Lászlóval, a SzOT titkárával készített.

(Hírvilág, 22.00 h)

A mikrofonnál: László József.

- Most pedig részletes jelentéseinket B. Király Györgyi és Bánkúti Gábor összefoglalójával kezdjük a SZOT és a kormány tanácskozásáról.

- A SZOT és a kormány, NAGY Sándor, illetve NÉMETH Miklós vezette küldöttsége hatórás kemény vitában kompromisszumos megállapodást kötött. Elfogadta a szociálpolitikai csomagtervet, amelynek végösszege a kormány által tervezett 5 milliárd és a szakszervezetek által igényelt 10 milliárd helyett, 6-milliárd 600-millió forint lett. Ehhez járul az is, hogy az áremelések egy részének elhagyásával, illetve mérséklésével a kormány lemondott 3.3 milliárd forint többletbevételről.

- A Minisztertanács lemondott a víz- és csatornadíjak idei emeléséről és a hozzájuk kapcsolódó lakbér emelésről. Hosszú vita után megállapodtak, hogy mégis végrehajtják június 1-től a háztartási energiáárak emelését, de az kisebb mértékű lesz a szándékoltnál. BÉKESI László pénzügyminiszter a megbeszélés negyedik szünetében tartott sajtótájékoztatón közölte, hogy a részletekről a kormány holnapi ülése határoz.

- SÁNDOR László, a SZOT titkára ismertette a szociális csomagterv részleteit. Július 1-től minden nyugdíj 100 Ft-al lesz magasabb, de akinek a nyugdíja nem éri el az 5.000 Ft-t, vagy, aki a rokkantnyugdíjasok első és második csoportjába tartozik, ezen felül kap még 200 Ft-t. Mint mondták, a 300 Ft-s nyugdíjemelésben részesülők száma egymillió. A családi pótlékot szeptember 1-től emelik, gyerekenként 150 Ft-al.

- A SZOT szerette volna elérni, hogy a kormány szavatolja a családi pótlékok értékállóságát, a kormány azonban azt válaszolta, hogy legkorábban 1990-től lesz abban a helyzetben, hogy ezt megtegye.

- A tanácsok szociális keretét erre az évre 500 millió forinttal növeli. Ezen felül 200 millió forint jut házastársi és egyéb pótlékokra, amiket személyesen ítélnek majd oda.

- A bérintékezésekben is több ponton közös nevezőre jutott a kormány és a SZOT, ám ezekben a munkaadóknak is lehet szavuk, így megállapodtak, hogy a lehető legrövidebb időn belül összehívják az Országos Érdekegyeztető Tanácsot. Javasolni fogják, hogy a központi bérintézkedésekre korábban tervezett 4.1 milliárd forintot növeljék 4.6 milliárdra, és a különbözetből növeljék a vasutasok, a zenekari művészek és a művészi intézményekben dolgozó műszakiak bérét. A SZOT javasolja, hogy az a vállalat, amelyik nem képes önerőből a 3%-os bérfejlesztésre, az az államtól kapja meg ezt az összeget adómentesen, ezzel a kormány nem ért egyet, de az Érdekegyeztető Tanács dönt majd.

- Egyetért viszont a SZOT és a kormány abban, hogy emeljék az éjszakai műszakban dolgozó nők bérét. A textiliparban dolgozók 750 Ft-os természetbeni juttatását duplázzák meg. Ismételten felhívják azonban a vállalatok figyelmét, hogy a korábban javasolt 3 és 10% közötti bérfejlesztést csak az a cégek hajtsák végre, amelyeknél ezt a teljesítmények megalapozzák.

- A kormány és a SZOT megállapodott, hogy a közszolgálatban dolgozók visszakapják a korábban megvont 50%-os vasúti kedvezményt, a 70 éven felüliek nemcsak a helyi, hanem a helyközi forgalomban, a távolsági

buszokon és vasúton ingyen utazhatnak.

- Kérdésekre válaszolva a pénzügyminiszter elmondta, hogy a társadalombiztosításnak a többlet béremelésből többlet bevétele lesz, ez elérheti a 20-21 milliárdot is a számítások szerint. Ebből az elhamarkodottan emelt gyógyszerárak mérséklésének fedezetén túl, 5 milliárd forint, ami tisztán a társadalombiztosítás kasszájában marad. A többi pénzt bevonják a szociális csomagtervezet finanszírozásába.

- SÁNDOR László SZOT titkár elmondta, hogy míg az előző év végén 12%-os inflációval számoltak, most 15% a becslések szerint a várható infláció, erre vonatkozik a csomagterv, ha ez magasabb lenne, amit remélik, sikerül elkerülni, újabb megbeszélésekre lenne szükség. Elhangzott még az is, hogy a csomagtervben újabb adatok vannak az ország valószínű gazdasági helyzetéről és NÉMETH Miklós miniszterelnök megígérte, hogy a parlament májusi ülésén további tényeket tár a nyilvánosság elé.

- A sajtótájékoztatón mi is feltettünk egy kérdést a pénzügyminisztérnek.

- Ezt az útépítési, vagy útfejlesztési alapot, csak a mostani benzináremelésből tervezik létrehozni, vagy a tavalyi benzinár emelésről tett tavalyi ígérete szerint, a tavalyi 2 Ft-os emelkedéseket is csatolják ebbe az útalapba?

- BÉKESI: 1989-ben, ebben az évben, csak a mostani források állnak rendelkezésre, ne feledjék, hogy egy összeomlás előtt álló költségvetés szanálását kell egyidejűleg megoldani, a többletforrások biztosítása mellett. Az útalap azonban más források bevonására is lehetőséget fog adni, én pedig nagyon remélem, hogy az 1990-es évi költségvetés is többlet fog tudni útfejlesztésre biztosítani, mint ebben az évben.

Hung.Monitoring, 18.5.89. (Esti Magazin, 18.30 h)

A mikrofonnál Orosz József.

- Áremelésekről is döntött a magyar kormány. Bánkuti Gábor összefoglalója:

- Éjfél-től 2 forinttal emelkedik a benzin ára literenként. A kivétel az egyelőre ritka ólommentes benzin, ami csak 1 forinttal drágul. A korábbi terveknek megfelelően, január 1-től átlagosan 20 %-al emelkedik a háztartási energia ára. Ezen belül azoké az energiáké nő nagyobb mértékben, amelyek több támogatásban részesültek. Néhány adat: Egy tonna berentei mosott szén 675 helyett 980 Ft lesz. Ugyanennyi tatabányai brikett 1175-ről 1595 Ft-ra emelkedik. A háztartási tüzelőolaj litere 8 forintról 9.20-ra nő, a földgáz köbmétere Budapesten 3.24 helyett 3.92 lesz. A propán-bután gáz nyári ára kilónként 5.60-ról 6.80-ra emelkedik. A távhő szolgáltatás lég-köbméterenként 34.20 helyett 43.20 lesz. A melegvíz köbméterenként 17.40 helyett 22.20. A villamosenergia júniustól Budapesten is annyiba fog kerülni mint a kiemelt nagyvárosokban, tehát 1.25 helyett 1.70-et kell fizet-

ni kilowattóránként. Budapesten kívül nem változik a tarifa. A gáz és a villanydíjakat az augusztus 1-e utáni óra leolvasástól számlázzák drágábban, tehát legkorábban októberben kell a magasabb díjat fizetni.

- Az áremelések további részleteiről egyébként interjút hallhatnak még műsorunkban. A tegnapi SZOT-kormány találkozó megállapodásai ellen máris tiltakoznak, még hozzá a szakszervezetek. Horváth Katalin a Vasas Szakszervezet elnökségének álláspontját ismerteti.

- A tegnapi SZOT-kormány találkozótól nem várhatunk gyökeres változást, ez csak tüneti kezelés - hangzott el a mai elnökségi ülésen. Többen fevetették, hogy a tegnapi 150 Ft-s családi pótlék emelés kevés. A gyermekek anyagi támogatását nem társadalombiztosítási feladatnak tartják, hanem ezt az állami költségvetésből kell finanszírozni. Elhangzott az is, hogy a családi jövedelemadó érdemi vizsgálatát kezdje meg a kormány. Olyan szociálpolitikára van szükség, amely képes megakadályozni, hogy a családok helyzete tovább romoljon. Javasolták, hogy a lakásjavítás és a fenntartás költségeit építsék be a bérekbe.

- A SZOT Ifjúsági Országos Tanácsa is elégtelennek tartja a családi pótlék szeptemberi emeléséről hozott kormánydöntést, mert a gyermekenkénti 150 Ft nem kompenzálja az áremelkedéseket. A testület igényli, hogy a következő SZOT-kormány találkozáson tárgyaljanak a fiatalok szociális helyzetének javításáról és számít arra, hogy az országgyűlési képviselők nem fogadják el a családi pótlékemelés ilyen alacsony mértékét. Az Országos Ifjúsági Tanács aggódik, amiért az ország vezetése még mindig nem érzékeli kellőképpen a fiatal családok helyzetének tarthatatlanságát.

- Áremelésekről is döntött a kormány. A részletekről Bánkuti Gábor kérdezte az Országos Árhivatal elnökét VISSI Ferencet:

- (Vissi) A kormány úgy döntött, a háztartási energiahordozók árát június 1-i hatállyal felemeli, átlagosan 20%-os mértékben. Az általános elv az volt, hogy azokban a termékekben legyen magasabb az áremelkedés, ahol a támogatás is rendkívül nagymértékű. Ez azt jelenti, hogy a szénárak átlagosan 42 (vagy 47) %-al emelkednek, a vezetékes gáz és a propán-bután gáz ára 20 %-al drágul, a háztartási tüzelőolaj 15 %-al lesz drágább, a távhő szolgáltatás átlagosan 27 %-al drágul. Külön szeretnék kitérni a villamosenergiára.

- Itt azt hiszem hosszú idő óta azt kifogásolja mindenki, hogy a tarifa nem egységes és teljesen igazságtalanul, minél kisebb településen lakik valaki és amúgy is minél nagyobb hátrányban van, annál magasabb áramdíjat fizet.

- Igen, tényleg ez a helyzet, tavaly a parlamenti bizottságokban is szót váltottunk arról, hogy miként lehet ezt a különbséget megszüntetni. Akkor elfogadtunk egy általános irányelvet, hogy az energiahordozó áremelések során ezt a különbséget a kormány fokozatosan csökkenti. Arról van tehát szó, hogy a most június 1-én életbe lépő áremelések során csak a Budapesten érvényes áramdíjak és csak a nap-

pali áramdíj drágul, az 1.25 fillér kw/óránkénti díj 1.70 fillérre emelkedik. Ennél magasabb ma a vidéki városokban és a községekben lévő áramdíj, azok nem változnak, és azt is elmondhatom, hogy ha a jövőben valamikor energia-áremelésre sor kerül, akkor a villamosenergiánál ezt a különbséget a kormány igyekszik megszüntetni. Külön kiemelném még azt, hogy az éjszakai áram ennél a döntésnél nem változik. Ma az éjszakai áram 90 fillér kw/óránként.

- De itt akkor ugye rögtön hozzátehetjük, hogy ennek az áremelésnek az ellensúlyozására emelik a nyugdíjakat.

- A közvélemény nyilvánvalóan összeköti ezt az áremelést a nyugdíj-emeléssel, hiszen januárban azt mondta a kormány, hogy májusban csinál áremelést, energia áremelést, és akkor adja a nyugdíjkiegészítést. A többlet nyugdíj kiegészítésről van szó, azonban a SZOT-kormány tegnapi találkozója után bejelentett szociális jellegű intézkedések nem egyszerűen a mostani áremelés kompenzálását jelentik, hanem arról van szó, hogy valójában az év végéig várható többlet áremelkedés részének egyfajta differenciált fedezetét jelenti.

- Van egy másik áremelés is, ami viszont ma éjfélről lép életbe, ez a benzinár.

- A kormány úgy döntött, hogy az ismert módon megbukott autópálya használati díj helyett megteremti a közforgalmi úthálózat fejlesztésére és fenntartására szolgáló útalapot és létrehozza annak forrásait. E többféle változat elemzése után, az az egységes vélemény alakult ki, hogy ezt a benzin áremelésével és az áremelésből befolyó többlet bevételből kell létrehozni ezt az alapot. Mindjárt hozzáteszem, hogy a kormány arra kötelezte a közlekedési, hírközlési és építési minisztert, hogy az útalap képzésére és működésére vonatkozó szabályokat dolgozza ki, azt terjessze a kormány elé és arról is döntött a kormány, hogy ennek az alapnak a felhasználását egy társadalmi bizottság ellenőrizze, amelynek munkájában részt vesznek az országgyűlés illetékes bizottságainak képviselői. A lényeg tehát az, amit ezzel kapcsolatban szeretnék hangsúlyozni, hogy akkor, amikor az államkassza deficitese, akkor rendkívül nagy veszély van arra, hogy a különféle adókból beszédett pénzek nem arra fordítódnak, mint amire az valójában esetleg szolgálna. Emlékeztetnék a múltkori benzin áremelésre, akkor ígéretet tett a kormány arra, hogy az áremelésből adódó többletbevételét útépitésre fordítja, azonban, mintahogy az közismert, ezek a pénzek is elfolytak a többi kiadási csatornán. Szeretném még azt elmondani, hogy a benzin áremelés mértéke literenként 2 Ft, kivételt képez az ólommentes benzin, ahol az áremelés 1 Ft.